

## ELEŞTİREL HABER MÜŞTERİLERİ

Haberlerin eleştirel müşterilerini manipüle etme zordur. Çünkü;

- Olayları birden fazla görüşlere göre yorumlamayı öğrenerek alternatif perspektif ve dünya görüşleri üzerinde çalışırlar.
- Basitçe kitle medyasına değil de birçok düşünce ve bilgi kaynaklarına dayanarak belli bir kavrayış ve iç görü peşinde koşarlar.
- Haberlerle iç içe geçmiş fikirleri tanımayı öğrenirler.
- Haberlerin diğer görüşler esas alındığında nasıl verilebileceği üzerine düşünerek öyküleri zihinlerinde yeniden yapılandırırılar.
- Haberlerin yapılanma biçimlerini, gerçekliğin farklı şekillerde nasıl verildiklerini analiz eder gibi analiz ederler (çünkü bazı haberler gerçeklerin yorumlarla karışımından oluşur).
- Haber ayrıntılarını açıklık, doğruluk, ilgililik, derinlik, genişlik ve anlamlılık açısından değerlendirirler.
- Haberlerde çelişki ve tutarsızlıkları fark ederler (genellikle aynı hikayede).
- Öykünün hizmet ettiği çıkarları ve ilgileri görürler.
- Üzerinde durulan gerçekliklerle, görmezden gelinen gerçekleri fark ederler.
- Gerçeklik olarak verilen şeyin ne olduğunu anlarlar (tartışılmakta olan).
- Öykülerde saklı olan tartışmalı varsayımları görürler.
- Neyin ima edildiğini fark ederler (ancak, açıktan ifade edilmeyen).
- Hangi olası etkilerin görmezden gelinip hangilerinin üzerinde durulduğunu bilirler.
- Hangi görüşlerin sistematik olarak hoşla gidilecek biçimde hangilerinin ise hoşlanılmayacak biçimde verildiğini fark ederler.
- Sıra dışı, dramatik ve haz verici olana karşı ön yargıyı yansıtan öyküleri belli bir perspektife koyarak ya da onları hesaba katmayarak kafalarında düzeltirler.
- Soru ve sorunların tanımlanmasında kullanılan gelenekleri ve tabuları sorgularlar.

İçerik, Kritik Düşünme (Linda Elder) kitabından alınmıştır.